

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Західноукраїнський національний університет
Соціально-гуманітарний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-гуманітарного
факультету

Оксана ГОМОТЮК

2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Медіабезпека»

ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)

галузь знань – С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

спеціальність С7 «Журналістика»

Освітньо-професійна програма «Журналістика»

Кафедра інформаційної та соціокультурної діяльності

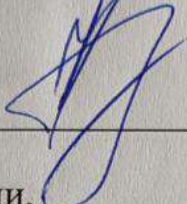
Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (семін.) (год.)	ІРС (год.)	Тренінг	СРС (год.)	Разом (год.)	Екзамен (семестр)
Денна	1	2	30	30	4	8	48	120	2

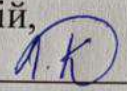
29.12.2025

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», спеціальності С7 «Журналістика», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 8 від 26 червня 2025 року).

Робочу програму склав викладач кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності Зубик Михайло Васильович.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності, протокол № 1 від 26 серпня 2025 року

Завідувач кафедри,
кандидат історичних наук, доцент Ірина НЕДОШИТКО

Гарант освітньо-професійної програми,
кандидат наук із соціальних комунікацій,
старший викладач Людмила КОМНІЯРСЬКА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДІАБЕЗПЕКА»

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «МЕДІАБЕЗПЕКА»

Дисципліна – «Медіабезпека»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»	Обов’язкова дисципліна циклу загальної підготовки Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 5	Спеціальність: С7 «Журналістика»	Рік підготовки: Денна – 1 Семестр: Денна – 2
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма: «Журналістика»	Лекції: Денна– 30 год. Практичні заняття: Денна– 30 год.
Загальна кількість годин – 120	Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)	Самостійна робота: Денна – 48 год. Тренінг: Денна – 8 год.
Тижневих годин – 8 з них аудиторних – 4		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. МЕТА Й ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДІАБЕЗПЕКА»

2.1. Мета вивчення дисципліни:

- подати студентам базових знання з проблем забезпечення оптимальних умов існування людини у природному і техногенному середовищах;
- ознайомити студентів з шкідливими факторами і загрозами медіа засобів з метою захисту їх фізичного, психічного здоров'я, людської гідності у всіх електронних ЗМІ та медіа-послугах, зокрема – у воєнний час; навчання правилам відбору інформації, формування вміння нею користуватися.

2.2.Завдання вивчення дисципліни:

- ознайомити студентів з правилами відповідальної і безпечної поведінки в сучасному інформаційному середовищі, способами захисту від протиправних посягань в мережі Інтернет і мобільного (стільникового) зв'язку;
- донести інформацію про необхідність критичного ставлення до повідомлень в ЗМІ (в т. ч. електронних), мобільного (стільникового) зв'язку;
- висвітлити ознаки відмінностей достовірних відомостей від недостовірних, способи нейтралізації шкідливої і небезпечної інформації;
- навчити розпізнавати ознаки зловживання довірливістю;
- ознайомити з правилами спілкування в соціальних мережах (мережевий етикет);
- ознайомити студентів з адресами допомоги в разі інтернет-загрози.

2.3. Назва компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК01 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК02 Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК08 Здатність навчатися й опановувати сучасні знання.

ЗК09 Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.

ПК1 Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

ПК3 Здатність створювати медіапродукт.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Дисципліна «Медіабезпека» для студентів спеціальності 061 «Журналістика» освітньо-професійної програми «Правова журналістика» передбачає насамперед наявність професійних знань загальної гуманітарної культури, а також знання основних форм організації творчої діяльності; структурно-композиційних особливостей журналістського тексту.

2.5. Результати навчання:

РН1. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.

РН2. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту.

РН9. Оцінювати діяльність колег як членів громадянського суспільства, які мають певні права й обов'язки.

РН10. Оцінювати діяльність колег із погляду зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей та досягнень.

РН11. Вільно спілкуватися на професійні теми українською мовою, використовуючи можливості усної, письмової та електронної комунікації.

PH13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, використовуючи положення й методи соціальнокомунікаційних наук.

PH15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «Медіабезпека»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Медіабезпека як складова інформаційної безпеки людини

Тема 1. Інформаційна безпека в Україні: визначення, стан, тенденції

Два аспекти інформаційної безпеки: цифровий та масмедійний. Принципи інформаційної безпеки. Інформаційне суспільство. Інформаційна безпека держави, організації, особи. Стратегія інформаційної безпеки. Кібербезпека. Розголошення конфіденційної інформації та інструменти її захисту. Інтелектуальна власність та авторське право.

Тема 2. Медіабезпека в системі інформаційної безпеки

Регулювання діяльності у сфері медіа. Право на отримання різнобічної, достовірної інформації. Стан реалізації права на свободу вираження поглядів. Захист прав користувачів медіа-сервісів. Юридична відповідальність за порушення медійного законодавства.

Тема 3. Загрози і небезпеки медіабезпеці людини і держави

Особисті загрози (ознайомлення з соціально шкідливим матеріалом, формування залежності, залучення до виконання протиправних дій). Небезпека для оточення (поширення матеріалів потенційно небезпечних для інших людей; введення в оману). Загрози витоку персональної інформації.

Тема 4. Типи загроз в Інтернеті

Провокації та нагнітання конфліктів. Маніпуляції. Причини і наслідки тролінгу. Інтернет-цькування. Кіберпереслідування. Інтимне листування.

Тема 5. Безпека дитини в інформаційному світі

Маніпуляція свідомістю дитини. Насильницькі відео і комп'ютерні ігри. Тривожні та депресивні розлади у неповнолітніх. Відповідальність батьків за поведінку дітей в соціальних мережах.

Тема 6. Медіаграмотність і медіаосвіта

Формування в суспільстві медіакультури. Національні проєкти з медіаграмотності «Фільтр», «Media IQ». Концепції впровадження медіаосвіти в Україні. Міжнародний досвід організації медіаосвіти.

Тема 7. Відповідальність медіа під час російсько-української війни

Воєнна цензура і самоцензура журналіста. Обмеження щодо поширення інформації про наслідки ворожих атак. Телемарафон «Єдині новини»: за і проти. Специфіка подачі матеріалів езотеричного характеру.

Тема 8. Методи і способи протидії небезпекам в інформпросторі

Моніторинг маніпулятивних вкидів противника. Фактчекінг. Розвінчування інформаційно-психологічних операцій агресора та протидія впливу російських

спецслужб. Донесення оперативної, достовірної та об'єктивної інформації про події в Україні до міжнародної спільноти.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Безпека журналіста та оцінка ризиків у його професійній діяльності

Тема 9. Медіабезпека: правовий аспект

Закони України, які регламентують діяльність журналістів. Умови доступу до інформації в Україні. Відповідальність за перешкоджання законній професійній діяльності журналістів. Права та обов'язки журналіста. Адміністративна, цивільна та кримінальна відповідальність журналіста.

Тема 10. Оцінка ризиків і загроз під час виконання редакційного завдання

Прогнозування та аналіз ризиків перед виконанням редакційного завдання. Найтипівіші види загроз (фізичне та електронне стеження, утиски від органів держбезпеки, арешт чи затримання, викрадення конфіденційної інформації, перетин кордонів та блок-постів, природні і техногенні катастрофи). Причини потрапляння журналіста у небезпечні ситуації. Безпека медіапрацівника під час відрядження. Планування застережних засобів та заходів контролю. Регулярність оцінювання ризиків і загроз.

Тема 11. Ризики для журналіста в процесі журналістського розслідування

Правові засади роботи журналіста-розслідувача. Документ Proof of life (підтвердження життя). Безпека і захист джерел інформації. Судове переслідування. Приховані способи і засоби отримання інформації. Поведінка журналіста під час інтерв'ю. Технічні засоби підсилення безпеки. Загрози після оприлюднення медіаконтенту.

Тема 12. Правила поведінки журналіста в надзвичайних ситуаціях природного і техногенного характеру

Особливості роботи медійника в зоні стихійного лиха. Поведінка та дії під час повені. Тактика поведінки під час пожежі. Правила безпеки під час роботи журналіста в зоні техногенної катастрофи. Поведінка журналіста під час висвітлення дорожньо-транспортної пригоди.

Тема 13. Безпека журналіста під час висвітлення терористичних актів, масових заходів

Основні джерела загрози для життя журналіста. Підготовка журналіста до роботи в місцях великого скупчення людей. Психологія натовпу та його поведінка в умовах паніки. Способи входу в зони підвищеної небезпеки і виходу з них. Канали передачі інформації до редакції.

Тема 14. Діяльність і безпека журналіста у зоні бойових дій

Акредитація для роботи в зоні збройного конфлікту. Статус медійника в зоні збройного конфлікту. Підготовка журналіста до відрядження в зону бойових дій (фізична, медична, психологічна, матеріальна). Жінка-журналістка в

в зоні збройного конфлікту. Порядок отримання інформації в зоні конфлікту. Допомога журналісту у випадку затримання чи захоплення в полон.

Тема 15. Цифрова безпека журналіста

Типи загроз цифровій безпеці. Захист мобільних приладів, комп'ютерів, облікових записів журналіста. Розпізнавання фішингу. Запобігання втраті інформації.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДІАБЕЗПЕКА» (денна форма навчання)

	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Медіабезпека як складова інформаційної безпеки людини					
Тема 1. Інформаційна безпека в Україні: визначення, стан, тенденції.	2	2	3	2	Питання, презентації, практичні завдання
Тема 2. Медіабезпека в системі інформаційної безпеки.	2	2	3		
Тема 3. Види загроз і небезпек медіабезпеці людини і держави.	2	2	3		
Тема 4. Типи загроз в Інтернеті.	2	2	3		
Тема 5. Безпека дитини в інформаційному світі.	2	2	3		
Тема 6. Медіаграмотність і медіаосвіта.	2	2	3		
Тема 7. Відповідальність медіа під час російсько-української війни.	2	2	3		
Тема 8. Методи і способи протидії небезпекам в інформаційному просторі.	2	2	4		
	2	2	3		
Змістовий модуль 2. Безпека журналіста та оцінка ризиків у його професійній діяльності					
Тема 9. Медіабезпека: правовий аспект.	2	2	3	2	Питання, презентації, практичні завдання
Тема 10. Оцінка ризиків і загроз під час виконання редакційного завдання.	2	2	4		
Тема 11. Ризики для журналіста в процесі журналістського розслідування.	2	2	4		
Тема 12. Правила поведінки журналіста в надзвичайних ситуаціях природного і техногенного характеру.	2	2	3		
Тема 13. Безпека журналіста під час висвітлення терористичних актів, масових заходів.					
Тема 14. Діяльність і безпека журналіста у зоні бойових дій.	2	2	3		

Тема 15. Цифрова безпека журналіста.	2 2	2 2	3 3		
Загалом	30	30	48	4	
Підсумковий контроль	Екзамен				

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1

Медіабезпека як складова інформаційної безпеки людини.

Практичне заняття №1: Інформаційна безпека

1. Інформація в житті людини.
2. Визначення інформаційного простору.
3. Загрози інформаційній безпеці.
4. Інформаційний вплив та інформаційні війни.
5. Національна безпека в умовах інформаційної війни.
6. Державна мова в системі національної безпеки країни.
7. Інформаційна безпека України і світовий досвід.
8. Протидія інформаційному впливу.

Практичне завдання: підготувати есе на тему: «Інформаційний простір України»

Практичне заняття №2: Медіабезпека в системі інформаційної безпеки

1. Регулювання діяльності у сфері медіа.
2. Право на отримання різнобічної, достовірної інформації.
3. Стан реалізації права на свободу вираження поглядів.
4. Захист прав користувачів медіа-сервісів.
5. Юридична відповідальність за порушення медійного законодавства.

Практичне завдання: ознайомитися з діяльністю обласної організації Національної спілки журналістів України в 2025 році.

Практичне заняття №3: Загрози і небезпеки медіабезпеці людини і держав

1. Глобалізація обміну інформацією.
2. Зовнішні і внутрішні загрози. Інформаційні операції.
3. Кібербезпека як новий вид національної безпеки.
4. Ілюзія хибної самореалізації.
5. Нав'язування алгоритмів поведінки.

Практичне завдання: підготувати есе на тему: «ІПСО: характер, ризики, механізми захисту».

Практичне заняття №4: Типи загроз в Інтернеті

1. Провокації та нагнітання конфліктів.

2. Маніпуляції.
3. Причини і наслідки тролінгу.
4. Інтернет-цькування.
5. Кіберпереслідування.
6. Інтимне листування.

Практичне завдання: підготувати есе на тему: «Передумови тролінгу і маніпуляції в Інтернеті».

Практичне заняття №5: Безпека дитини в інформаційному світі

1. Маніпуляція свідомістю дитини.
2. Насильницькі відео і комп'ютерні ігри.
3. Тривожні та депресивні розлади у неповнолітніх.
4. Відповідальність батьків за поведінку дітей в соціальних мережах.

Практичне завдання: підготувати есе на тему: «Інтернет: світ можливостей і загроз».

Практичне заняття №6: Медіаграмотність і медіаосвіта

1. Формування в суспільстві медіакультури.
2. Національні проекти з медіаграмотності «Фільтр», «Media IQ».
3. Концепції впровадження медіаосвіти в Україні.
4. Міжнародний досвід організації медіаосвіти.

Практичне завдання: підготувати й обговорити під час заняття розповідь про випадки з власного життя чи з біографії відомих персон, коли неправдива інформація призводила до неприємних ситуацій.

Практичне заняття №7: Відповідальність медіа під час російсько-української війни

1. Воєнна цензура і самоцензура журналіста.
2. Обмеження щодо поширення інформації про наслідки ворожих атак.
3. Телемарафон «Єдині новини»: за і проти.
4. Специфіка висвітлення матеріалів езотеричного характеру.

Практичне завдання: проаналізувати програмне наповнення одного дня Телемарафону «Єдині новини».

Практичне заняття №8: Методи і способи протидії небезпекам в інформаційному просторі

1. Моніторинг маніпулятивних вкидів противника.
2. Фактчекінг.
3. Розвінчування інформаційно-психологічних операцій агресора та протидія впливу російських спецслужб.
4. Донесення оперативної, достовірної та об'єктивної інформації про події в Україні до міжнародної спільноти.

Практичне завдання: здійснити фактчекінг трьох медіатекстів.

Змістовий модуль 2

Безпека журналіста та оцінка ризиків у його професійній діяльності

Практичне заняття №9: Медіабезпека: правовий аспект

1. Закони України, що регламентують сферу медіадіяльності.
2. Умови доступу до інформації в Україні.
3. Відповідальність за перешкоджання законній професійній діяльності журналістів.
4. Права та обов'язки журналіста.
5. Адміністративна, цивільна та кримінальна відповідальність журналіста.

Практичне завдання: опрацювати основні законодавчі акти щодо медіабезпеки.

Практичне заняття №10: Оцінка ризиків і загроз під час виконання редакційного завдання

1. Прогнозування ризиків перед виконанням редакційного завдання.
2. Найтиповіші види загроз (фізичне та електронне стеження, утиски від органів держбезпеки, арешт чи затримання, викрадення конфіденційної інформації, перетин кордонів та блок-постів, природні катастрофи).
3. Причини потрапляння журналіста у небезпечні ситуації.
4. Безпека медіапрацівника під час відрядження.
5. Планування застережних засобів та заходів контролю.
6. Регулярність оцінювання ризиків і загроз.

Практичне завдання: підготувати розвідку на тему «Поведінка журналіста у разі затримання».

Практичне заняття №11: Ризики для журналіста в процесі журналістського розслідування

1. Правові засади роботи журналіста-розслідувача.
2. Безпека і захист джерел інформації.
3. Судове переслідування.
4. Приховані способи і засоби отримання інформації.
5. Поведінка журналіста під час інтерв'ю.
6. Технічні засоби підсилення безпеки. Загрози після оприлюднення медіаконтенту.

Практичне завдання: підготувати буклет «Надання першої домедичної допомоги у надзвичайних ситуаціях».

Практичне заняття №12: Правила поведінки журналіста в надзвичайних ситуаціях природного і техногенного характеру

1. Особливості роботи медійника в зоні стихійного лиха.
2. Поведінка та дії під час повені.
3. Тактика поведінки під час пожежі.
4. Правила безпеки журналіста в зоні техногенної катастрофи.

5. Поведінка журналіста під час висвітлення дорожньо-транспортної пригоди.

Практичне завдання: створити буклет «Сумка репортера».

Практичне заняття №13: Безпека журналіста під час висвітлення терористичних актів, масових заходів

1. Основні джерела загрози для життя журналіста.
2. Підготовка журналіста до роботи в місцях великого скупчення людей.
3. Психологія натовпу та його поведінка в умовах паніки.
4. Способи входу в зони підвищеної небезпеки і виходу з них.
5. Канали передачі інформації до редакції.

Практичне завдання: описати свою участь (умовну) як журналіста в мітингу/багатолюдних зборах.

Практичне заняття №14: Діяльність і безпека журналіста у зоні бойових дій

1. Акредитація для роботи в зоні збройного конфлікту.
2. Статус медійника в зоні збройного конфлікту.
3. Підготовка журналіста до відрядження в зону бойових дій (фізична, медична, психологічна, матеріальна).
4. Жінка-журналістка в зоні збройного конфлікту.
5. Порядок отримання інформації в зоні конфлікту.
6. Допомога журналісту у випадку затримання чи захоплення в полон.

Практичне завдання: написати есе «Підготовка журналіста до роботи в зоні бойових дій».

Практичне заняття №15: Цифрова безпека журналіста

1. Типи загроз цифровій безпеці.
2. Захист мобільних приладів, комп'ютерів, облікових записів журналіста.
3. Розпізнавання фішингу.
4. Запобігання втраті інформації.

Практичне завдання: підготувати есе на тему «Втрата важливої інформації та як їй запобігати».

САМОСТІЙНА РОБОТА

Метою виконання самостійної роботи є вивчення специфіки журналістської професії у сучасних умовах.

Виконання самостійної роботи необхідно починати з вивчення відповідних розділів підручників, навчальних посібників, наукових джерел, що наведені у переліку рекомендованої літератури, а також додаткової літератури і практичних матеріалів, які студент повинен знайти і опрацювати самостійно.

Самостійна робота необхідна для систематизації, закріплення і розширення окремих теоретичних і практичних знань з дисципліни «Медіабезпека». Вона дозволяє студентам опанувати необхідні практичні навички при вирішенні конкретних практичних завдань.

Мета виконання самостійної роботи – допомогти студентам глибше засвоїти теоретичний матеріал, допомогти у вирішенні практичних завдань курсу.

Самостійну роботу студенти виконують протягом вивчення дисципліни «Медіабезпека» з проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіку навчального процесу.

Виконання самостійної роботи полягає у підготовці журналістських матеріалів інформаційних жанрів. Тематику пропонує викладач або студент обирає самостійно і погоджує з викладачем.

Критерії оцінювання:

1. Відповідність вимогам жанру (0-20 балів):
 - використання різноманітних джерел інформації;
 - повнота розкриття теми;
2. Робота з різними джерелами інформації (0-20 балів):
 - різноманітність використаних баз даних;
 - коректність інтерпретації даних;
3. Аналітичні навички (0-15 балів):
 - здатність до критичного аналізу інформації;
 - вміння робити обґрунтовані висновки.
4. Оригінальність та актуальність теми (0-10 балів):
 - новизна обраної теми;
 - суспільна значущість проблеми;
5. Структура та оформлення роботи (0-15 балів):
 - логічність та послідовність викладу матеріалу;
 - грамотність та стиль написання;
 - відповідність вимогам до оформлення;
6. Практична значимість (0-10 балів):
 - можливість застосування результатів на практиці;
 - публікація в медіа.
7. Презентація результатів (0-10 балів):
 - чіткість та зрозумілість викладу;
 - вміння відповідати на запитання;
 - використання візуальних матеріалів (за наявності).

ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

(одне завдання на вибір студента; виконується протягом семестру):

1. Медіабезпека – барометр здоров'я суспільства.
2. Медіасвобода в Україні: сучасний стан.
3. Інформаційний простір: виклики, ризики, безпека.
4. Інформаційна культура і громадянське суспільство.
5. Інформаційні війни в історичній ретроспективі.
6. Вплив медіа на свідомість людини.
7. Нові медіа і нові ризики.
8. Безпека людини в соціальних мережах.

9. Технології маніпулювання: види, цілі і способи захисту.
10. Медіазалежність: види, характеристика, засоби захисту.
11. Комп'ютерні ігри: дорослі проблеми маленьких дітей.
12. Медіаграмотність особи як умова власної безпеки.
13. Інформаційні війни у медіапросторі.
14. Фактчекінг: характер, види, результати.
15. Алгоритм фактчек-розслідування.
16. Фейки, дезінформація – «чорні мітки» журналістики.
17. Ризики під час виконання редакційного завдання.
18. Журналіст на місці катастрофи.
19. Робота журналіста в зоні бойових дій: правила, можливості, обмеження.
20. Журналістське розслідування: ризики, інструменти, безпека.
21. Цифрова безпека журналіста.
22. Правовий захист журналістської діяльності.
23. Медіабезпека: міжнародний досвід.
24. Права журналіста у конфліктних ситуаціях.

7. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ «МЕДІАБЕЗПЕКА»

Метою проведення тренінгу з дисципліни «Медіабезпека» є створення неформального, невимушеного спілкування, яке відкриває перед групою студентів варіанти для аналізу.

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у студентській групі, ознайомленні з правилами проведення тренінгового заняття та умов підбиття підсумків.

3. Практична частина реалізується групою чи підгрупами студентів чисельністю 4-5 осіб шляхом виконання завдань чи вирішення проблемних питань тренінгового заняття.

4. Підбиття підсумків відбувається шляхом обговорення результатів виконання тренінгового завдання групою чи підгрупами студентів, обміну думками з питань, винесених на тренінгове заняття.

Тема: «Журналіст: пошук, ризик, безпека».

Учасники тренінгу поділяються на пари, кожна з яких отримує картку-завдання. Його суть полягає в тому, щоб відтворити в короткому повідомленні надзвичайну ситуацію природного чи техногенного характеру (пожежа, повінь, землетрус, зсув ґрунту, ураган, аварія на підприємстві, ДТП, тощо), а відтак сформулювати план дій журналіста. На завершення учасники тренінгу обговорюють результати виконання завдань, акцентуючи насамперед на допущених помилках у діях журналіста.

8. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Медіабезпека» використовуються методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- презентації результатів виконання завдань та досліджень;
- підсумкове оцінювання по кожному змістовому модулю;
- оцінювання виконання самостійної роботи;
- оцінювання виконання тренінгу;
- екзамен.

9. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

У процесі вивчення дисципліни «Медіабезпека» рівень підготовки студентів оцінюється шляхом екзамену. Оцінка виставляється відповідно до затвердженої шкали:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10 %	10 %	10 %	10 %	5 %	15 %	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
1. Поточне оцінювання. 2. Підсумкове усне експрес-опитування протягом пари оцінка – макс. 100 б. (до уваги береться активність студента на занятті)	1. Контрольна робота. Оцінювання: тестових питань (5) – 2 б. за кожну правильну відповідь (макс. – 10)), конструкторних питань – макс. 10 б., практик. завдання – макс. 40 б., ситуативного завдання – макс. 40 б.	1. Поточне оцінювання. 2. Підсумкове усне експрес-опитування протягом пари оцінка – макс. 100 б. (до уваги береться активність студента на занятті)	1. Контрольна робота. Оцінювання: тестових питань (5) – 2 б. за кожну правильну відповідь (макс. – 10)), конструкторних питань – макс. 10 б., практик. завдання – макс. 40 б., ситуативного завдання – макс. 40 б.	Оцінювання участі у тренінгах – макс. 20 балів, оцінка за індивідуальну роботу – макс. 80 б., із них оцінка за зміст доповіді – макс. 40 б., оцінка за усну репрезентацію результатів роботи – макс. 20 б., оцінка за мультимедійний супровід доповіді – макс. 20 б.	Оцінювання самостійної роботи здійснюється за 100 бальною шкалою.	Оцінювання на іспиті. Оцінка відповіді на теоретичні питання – макс. 40 б., практик. завдань – макс. 30 б., виконання ситуативного завдання – макс. 30 б.

Поточне опитування під час заняття

90-100 балів — у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко і всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75-89 балів — достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65-74 бали — в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60-64 бали — не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1-59 балів — не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Тренінг

90-100 балів — у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, застосовує творчий підхід;

75-89 балів — достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але під час виконання окремих завдань тренінгу не демонструє глибокого розуміння змісту діяльності, припускається незначних помилок, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65-74 бали — у цілому володіє навчальним матеріалом на достатньому рівні, може правильно використовувати його під час виконання завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації; припускається серйозних помилок, рідко застосовує творчий підхід до виконання завдань;

60-64 бали — не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його застосовує на практиці, недостатньо розкриває питання тренінгу, не в повному обсязі виконує завдання тренінгу, допускаючи при цьому суттєвих неточностей, не виявляє творчого підходу;

1-59 бали — не володіє навчальним матеріалом, не розуміє сутності завдань тренінгу, не бере участі у групових обговореннях питань.

Самостійна робота

90-100 балів — зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні застосовує творчий підхід до виконання завдань;

75-89 балів — зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання у виконанні окремих завдань, рівень опанування навчального матеріалу є належним, студент застосовує творчий підхід до виконання завдань;

60-74 балів — поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, фрагментарно застосовує творчий підхід до виконання завдань;

1-59 балів — завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; студент припускається суттєвих помилок під час виконання завдань, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; не виявляє творчого підходу.

Загальні критерії оцінювання знань студента з дисципліни

«Відмінно» (90-100 балів). Студент виконав робочий план, добре володіє знаннями з проблем забезпечення оптимальних умов існування людини у природному і техногенному середовищах. Опанував правила відповідальної і безпечної поведінки в сучасному інформаційному середовищі, зокрема, під час професійної діяльності; способи захисту від протиправних посягань в соціальних мержах. Виявляє творчий підхід до роботи. Практичні завдання виконує на 90 %.

«Добре» (75-89 балів). Студент виконав робочий план. Засвоїв базовий спектр шкідливих факторів і загроз з боку медіазасобів з метою захисту фізичного, психічного здоров'я населення. Виявляє навички критичного ставлення до повідомлень в медіа (в т. ч. в новітніх засобах масової комунікації). Практичні завдання виконує на 75 %.

«Задовільно» (60-74 бали). Студент виконав робочий план. Має загальні знання про правила і методи безпечної поведінки в процесі виконання редакційних завдань. Може викласти основні відомості про інформаційну безпеку в сучасному світі, однак на практиці не вміє застосовувати способи нейтралізації шкідливої і небезпечної інформації. Практичні завдання виконує на 50 %.

«Незадовільно» (0-59 балів). Студент не виконав робочого плану, не виявляє загальних знань програмного матеріалу, не володіє базовими знаннями з питань відповідальної і безпечної поведінки в сучасному інформаційному середовищі, зокрема, під час професійної діяльності. Практичні завдання виконує на 30 %.

Шкала оцінювання

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, використання яких передбачає навчальна дисципліна «Медіабезпека»

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проєктор, екран	1-8
2.	Прикладне програмне забезпечення загального призначення (засоби Microsoft Office)	1-8
3.	Наявність доступу до інтернету (за необхідності)	1-8
4.	Ноутбук	1-8
5.	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять в онлайн-режимі (за необхідності)	1-8
6.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-8

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Головка О. М. Медіабезпека людини: засади інформаційно-правової політики: монографія. Київ: Видавничий дім «АртЕк», 2019. 168 с.
2. Діпфейк та дезінформація : практ. посіб. / Агнєшка М. Вальорска ; пер. з нім. В. Олійника. К. : Академія української преси, 2020. 36 с.
3. Довідник безпеки журналістів. Самоохоронник у гарячих точках та при громадянських заворушеннях. Рівне: Незалежна медіа-профспілка України, 2007. 82 с.
4. Журналістика в умовах конфлікту: передовий досвід та рекомендації: Посібник рекомендацій для працівників ЗМІ. Київ: ВАІТЕ, 2016. 118 с.
5. Земляна І. Журналіст і (НЕ) безпека. Посібник для журналістів, які працюють в небезпечних умовах. Київ: Інститут масової інформації, 2016. 96 с.
6. Золотар О.О. Інформаційна безпека людини: теорія і практика: монографія. Київ: ТОВ «Видавничий дім «АртЕк», 2018. 446 с.

7. Інформаційні операції та безпека суспільства: загрози, протидія, моделювання: монографія / В.П. Горбулін, О.Г. Додонов, Д.В. Ланде. К.: Інтертехнологія, 2009. 164 с.
8. Конструктор вправ. Збірник практичних завдань з інфомедійної грамотності, інтегрованої до фахової підготовки студентів-журналістів»/ред. та упоряд. Будівська Г., Дуцик Д., Тараненко О. Київ: IREX, 2022. 68 с.
9. Кость С. Журналістика і війна: навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 414 с.
10. Лизанчук В. Психологія мас-медіа : підручник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 420 с.
11. Найдьорова Л. А. Кібербулінг або агресія в інтернеті: способи розпізнавання і захист дитини. Київ : Редакції загальнопедагогічних газет, 2014. 96 с.
12. Наумук І.М., Коноваленко Т.В., Акулова Н.Ю. Екологія інфомедійного простору : навчально-методичний посібник. Мелітополь : ММД, 2021. 84 с.
13. Медіабезпека: як не стати жертвою дезінформації та фейків? [Електронний ресурс] / Доступно з: <https://trkmart.tv/mediabezpeka-yak-ne-staty-zhertvoyu-dezinformatsiyi-ta-feykiv/>
14. Посібник з безпеки для журналістів. Посібник для репортерів у небезпечних зонах. К.: НСЖУ, 2022. 151 с. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000381168>
15. Посібник з журналістських розслідувань. Теорія та практика. Київ, 2013. 190 с.
16. Робота під PRESSом. Посібник для безпечної повсякденної роботи медійників. Київ: Інститут масової інформації, 2020. 148 с.
17. Романюк О. Заручники інформації: Посібник з безпеки українських журналістів. Київ : Такі справи, 2007. 167 с.
18. Сучасний масмедійний простір: реалії та перспективи розвитку: Збірник тез за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції для молодих учених і здобувачів вищої освіти. Тернопіль, 2023. 214 с.
19. Україна у просторі соціальних комунікацій: суспільство, медіа, рефлексії війни (до річниці героїчного спротиву російському вторгненню) [Електронне видання] : матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (Київ, 27–28 лют. 2023 р.) / відп. ред. Д. С. Файвішенко, Є. В. Шкуров. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 630 с.
20. Щетініна Л. В., Рудакова С. Г., Труш О. А. Маніпулятивний вплив масмедіа: механізм, наслідки та рекомендації щодо протидії. Бізнес Інформ, 2019, №5. с. 246–252.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Академія української преси. URL: <http://www.aup.com.ua>

2. Детектор медіа. URL: <http://detector.media>
3. Інститут масової інформації. URL: <http://imi.org.ua>